

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

5 октомври 2023 година *

„Преюдициално запитване — Защита на потребителите — Директива 2011/83/ЕС —
Права на потребителите — Абонамент на потребител в платформа за обучение —
Автоматично удължаване на договор — Право на отказ от договор“

По дело C-565/22

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия) с акт от 20 юли 2022 г., постъпил в Съда на 26 август 2022 г., в рамките на производство по дело

Verein für Konsumenteninformation

срещу

Sofatutor GmbH,

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: M. L. Arastey Sahún (докладчик), председател на състава, F. Biltgen и J. Passer, съдии,

генерален адвокат: A. M. Collins,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за Verein für Konsumenteninformation, от S. Langer, Rechtsanwalt,
- за Sofatutor GmbH, от M. Görg, Rechtsanwalt,
- за нидерландското правителство, от M. K. Bulterman и A. Hanje, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от I. Rubene и E. Schmidt, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 9, параграф 1 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 2011 г., стр. 64).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Verein für Konsumenteninformation (Сдружение за информиране на потребителите, Австрия) (наричано по-нататък „VKI“) и Sofatutor GmbH, дружество по германското право, по повод искане на VKI посоченото дружество да бъде задължено да предоставя на потребителите информация за условията, срока и начина за упражняване на правото им на отказ от договор, сключен от разстояние.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображение 37 от Директива 2011/83 гласи:

„Тъй като при продажбите от разстояние потребителят не може да види стоките преди сключването на договора, той следва да има право на отказ от договора. По същата причина на потребителя следва да се даде възможност да изпита и провери стоките, които е закупил, до степен, необходима, за да се увери в естеството, характеристиките и доброто функциониране на стоките. Що се отнася до договорите извън търговския обект, потребителят следва да има право на отказ от договора поради потенциалния елемент на изненада и/или психологически натиск. Упражняването на правото на отказ от договора следва да прекрати задълженията на страните по договора за изпълнение на договора“.
- 4 Член 2 от Директивата, озаглавен „Определения“, определя в точка 7 „договора от разстояние“, както следва:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[...]

7) „договор от разстояние“ означава всеки договор, сключен между търговеца и потребителя в рамките на организирана система за продажби от разстояние или предоставяне на услуги от разстояние без едновременното физическо присъствие на търговеца и потребителя, чрез изключителното използване на едно или повече средства за комуникация от разстояние до сключването на договора, включително и момента на сключване на договора“.

5 Съгласно член 4 от Директивата, озаглавен „Равнище на хармонизация“:

„Държавите членки не могат да запазват или въвеждат в своето национално право разпоредби, отклоняващи се от предвидените в настоящата директива, включително повече или по-малко строги разпоредби, с които да гарантират различно равнище на защита на потребителите, освен ако в настоящата директива не е предвидено друго“.

6 Член 6 от Директивата, озаглавен „Изисквания за предоставяне на информация при договорите от разстояние и договорите извън търговския обект“, предвижда в параграф 1:

„Преди потребителят да се обвърже с договор от разстояние или договор извън търговския обект, или от съответно предложение за сключване на договор, търговецът предоставя на потребителя по ясен и разбираем начин следната информация:

[...]

а) крайната цена на стоките или услугите с включени всички данъци или, когато естеството на стоките или услугите е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително в разумни граници, начина, по който трябва да се изчисли цената, и когато е приложимо, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси и всички други разходи или, когато тези разходи не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, обстоятелството, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими. [...]

[...]

з) когато съществува право на отказ, условията, срока и начина за неговото упражняване в съответствие с член 11, параграф 1, както и стандартния формуляр за отказ, предвиден в приложение I, част Б;

[...]

о) срока на договора, когато това е приложимо, или, ако договорът е безсрочен или автоматично се удължава, условията за неговото прекратяване;

[...]“.

7 Член 8 от Директива 2011/83, озаглавен „Изисквания относно формата на договорите от разстояние“, гласи:

„1. По отношение на договорите от разстояние търговецът предоставя информацията, предвидена в член 6, параграф 1, или предоставя тази информация на разположение на потребителя по начин, съобразен с използваното средство за комуникация от разстояние, на ясен и разбираем език. Доколкото въпросната информация се предоставя на траен носител, тя трябва да бъде четливо написана.

2. Ако договор от разстояние, който следва да бъде сключен по електронен път, предвижда задължение за потребителя за плащане, търговецът съобщава на потребителя по ясен и видим начин и непосредствено преди потребителят да направи своята поръчка, информацията, посочена в член 6, параграф 1, букви а), д), о) и п).

Търговецът трябва да обезпечи, че потребителят, когато дава своята поръчка, потвърждава изрично, че поръчката е свързана със задължение за плащане. Ако даването на поръчка е свързано с активиране на бутон или подобна функция, бутонът или подобната функция се надписват по четлив начин само с думите „поръчка със задължение за плащане“ или със съответна недвусмислена формулировка, от която става ясно, че даването на поръчка води до задължение за плащане. Ако търговецът не спази настоящата алинея, договорът или поръчката не задължава потребителя.

[...]

8. Когато потребителят желае предоставянето на услуги или доставката на вода, газ или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, или за централно отопление да започне по време на срока за отказ, предвиден в член 9, параграф 2, търговецът изисква от потребителя да направи изрично искане.

[...]“.

8 Съгласно член 9 от тази директива, озаглавен „Право на отказ“:

„1. Освен когато са приложими изключенията, предвидени в член 16, потребителят разполага със срок от 14 дни за отказ от договор от разстояние или от договор извън търговския обект, без да посочва причини за това и без да заплаща никакви разходи, с изключение на разходите, предвидени в член 13, параграф 2 и член 14.

2. Без да се засяга член 10, срокът за отказ, посочен в параграф 1 от настоящия член, изтича 14 дни, считано от:

а) при договори за услуга — деня на сключване на договора;

[...]

в) при договори за доставка [...] за цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител — деня на сключване на договора.

3. Държавите членки не забраняват на страните по договора да изпълняват договорните си задължения по време на срока за отказ. [...]“.

9 Член 10 от посочената директива, озаглавен „Непредоставяне на информация относно правото на отказ“, предвижда:

„1. Ако търговецът не е информирал потребителя за правото му на отказ, както се изисква съгласно член 6, параграф 1, буква з), срокът за отказ изтича 12 месеца след края на първоначалния срок за отказ, определен съгласно член 9, параграф 2.

2. Ако търговецът предостави на потребителя информацията, предвидена в параграф 1 от настоящия член, в срок от 12 месеца, считано от деня, посочен в член 9, параграф 2, срокът за отказ изтича 14 дни след деня, в който потребителят е получил информацията“.

10 Член 11 от същата директива, озаглавен „Упражняване на правото на отказ“, предвижда в параграф 1:

„Потребителят информира търговеца преди изтичането на срока за отказ за решението си да се откаже от договора. За тази цел потребителят може:

- а) да използва стандартния формуляр за отказ, предвиден в приложение I, част Б; или
- б) да заяви по друг начин недвусмислено решението си да се откаже от договора.

[...]“.

11 Съгласно член 12 от Директива 2011/83, озаглавен „Действие на отказа“:

„Упражняването на правото на отказ прекратява задълженията на страните:

- а) да изпълнят договора от разстояние или договора извън търговския обект; или
- б) да сключат договор от разстояние или договор извън търговския обект в случаите, когато потребителят е направил предложение“.

12 Член 14 от посочената директива, озаглавен „Задължения на потребителя в случай на отказ“, гласи:

„[...]“

3. Когато потребителят упражнява правото си на отказ, след като е отправил искане в съответствие с член 7, параграф 3 или член 8, параграф 8, той заплаща на търговеца сума, пропорционална на това, което е било действително предоставено до момента, в който потребителят е уведомил търговеца за упражняването на правото си на отказ, съпоставена с общата сума по договора. Пропорционалната сума, която потребителят трябва да заплати на търговеца, се изчислява на базата на крайната цена, уговорена в договора. Ако общата цена е прекомерна, пропорционалната сума се изчислява на базата на пазарната стойност на това, което е било действително предоставено.

4. Потребителят не дължи разходи за:

- а) предоставяне на услуги или доставка на вода, газ или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, или за централно отопление, изцяло или отчасти, извършени по време на срока за отказ, когато:
 - i) търговецът не е предоставил информация съгласно член 6, параграф 1, буква з) или й); или
 - ii) потребителят не е поискал изрично изпълнението да започне по време на срока за отказ в съответствие с член 7, параграф 3 и член 8, параграф 8; или
- б) при доставянето изцяло или отчасти на цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител, когато:
 - i) потребителят не е дал предварителното си изрично съгласие за започване на изпълнението преди изтичането на 14-дневния срок, посочен в член 9;

- ii) потребителят не е потвърдил, че знае, че, давайки съгласието си, губи правото си на отказ; или
- iii) търговецът не е предоставил потвърждение в съответствие с член 7, параграф 2 или член 8, параграф 7.

5. С изключение на предвиденото в член 13, параграф 2 и в настоящия член, потребителят не носи никаква отговорност за упражняване на правото на отказ“.

Австрийското право

- 13 Съгласно член 4, параграф 1 от Fern- und Auswärtsgeschäfte-Gesetz (Закон за договорите от разстояние и договорите извън търговския обект) от 26 май 2014 г. (BGBl. I, 33/2014, наричан по-нататък „FAGG“):

„Преди потребителят да се обвърже с договор или с волеизявлението си за сключване на договор, търговецът предоставя на потребителя по ясен и разбираем начин следната информация:

[...]

- 8) когато съществува право на отказ — условията, срока и начина за неговото упражняване, като се предостави стандартният формуляр за отказ, предвиден в приложение I, част Б,

[...]

- 14) срока на договора, когато това е приложимо, или, ако договорът е безсрочен или се удължава автоматично, условията за неговото прекратяване,

[...]“.

- 14 Съгласно член 11, параграф 1 от FAGG:

„В 14-дневен срок потребителят може да се откаже от договор от разстояние или договор извън търговския обект, без да посочва причини за това“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 15 Sofatutor стопанисва онлайн платформи в интернет за обучение на ученици от основните и средните училища. Дружеството предлага услугите си на цялата територия на Австрия и във връзка с това влиза в правоотношения с потребители с местоживеене или обичайно пребиваване в Австрия. Sofatutor сключва договори, които се основават на неговите общи условия за продажба.

- 16 Общите условия предвиждат, че при първото резервиране на абонамент в платформата той може да бъде тестван безплатно в продължение на 30 дни от сключването на договора и може да бъде прекратен без предизвестие по всяко време през този период. Общите условия предвиждат също така, че абонаментът става платен едва след изтичането на 30-те дни и че в случай че няма прекратяване в рамките на 30-те дни, започва да тече договореният в процеса на резервиране платен абонаментен период.

- 17 В случай че периодът на платения абонамент изтече, без Sofatutor или потребителят да са го прекратили своевременно, общите условия предвиждат, че абонаментът се удължава автоматично за определен срок.
- 18 При сключването на договор от разстояние Sofatutor информира потребителите за правото на отказ, с което разполагат поради сключването на договора.
- 19 VKI счита, че съгласно член 9 от Директива 2011/83 и FAGG потребителят разполага с право на отказ не само при резервиране на безплатен пробен абонамент за 30 дни, но и при неговото преобразуване в редовен абонамент, както и когато редовният абонамент се удължава.
- 20 При тези обстоятелства VKI сезира Handelsgericht Wien (Търговски съд Виена, Австрия) с иск да задължи Sofatutor в търговските си отношения с потребителите в случай на удължаване на срочни договори, сключени от разстояние, да предоставя на потребителите по ясен и разбираем начин информация за условията, срока и начина за упражняване на правото им на отказ, като предоставя стандартния формуляр за отказ или прилага подобни практики.
- 21 С решение от 23 юни 2021 г. посочената юрисдикция уважава иска.
- 22 По жалба, подадена срещу това решение от Sofatutor, Oberlandesgericht Wien (Висш областен съд Виена, Австрия) го изменя с решение от 18 март 2022 г., като отхвърля иска по същество.
- 23 След това VKI подава ревизионна жалба срещу това решение пред запитващата юрисдикция (Върховен съд, Австрия).
- 24 Запитващата юрисдикция установява, че съгласно подготвителните законодателни материали към член 11 от FAGG правото на отказ не е ограничено до първото сключване на договор между търговец и потребител. Напротив, продължаването на съществуващо договорно отношение, което обаче е срочно, или изменението на съдържанието на съществуващо договорно отношение, ако е договорено от разстояние или извън търговския обект, също може да бъде предмет на FAGG и по този начин да породи право на отказ от страна на потребителя по отношение на удължаването или изменението на договора.
- 25 От друга страна, тя се позовава на решение от 18 юни 2020 г., Sparkasse Südhohstein (C-639/18, EU:C:2020:477), в което Съдът е постановил, че член 2, буква а) от Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 година относно дистанционна търговия на потребителски финансови услуги и за изменение на Директива 90/619/ЕИО на Съвета и на Директиви 97/7/ЕО и 98/27/ЕО (ОВ L 271, 2002 г., стр. 16; Специално издание на български език, глава 6, том 4, стр. 183) трябва да се тълкува в смисъл, че допълнително споразумение към договор за кредит не попада в понятието „договор за финансови услуги“ по смисъла на тази разпоредба, когато с допълнителното споразумение се изменя само първоначално уговореният лихвен процент, без да се продължава срокът на договора за кредит или да се изменя неговият размер, и когато първоначалните клаузи по кредита предвиждат сключването на такова допълнително споразумение или, в противен случай, прилагането на променлив лихвен процент.

- 26 При тези обстоятелства Oberster Gerichtshof (Върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 9, параграф 1 от Директива [2011/83] да се тълкува в смисъл, че в случай на „автоматично удължаване“ (член 6, параграф 1, буква о) от Директивата) на договор от разстояние потребителят отново има право на отказ?“.

По преюдициалния въпрос

- 27 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 9, параграф 1 от Директива 2011/83 трябва да се тълкува в смисъл, че правото на отказ от договор от разстояние е гарантирано само веднъж по договор за предоставяне на услуги, който предвижда първоначално безплатен период за потребителя, последван, в случай че в този срок договорът не бъде прекратен от страна на потребителя или той не упражни правото си на отказ, от платен период, който се удължава автоматично за определен срок, ако не бъде прекратен договорът, или пък в смисъл, че потребителят разполага с правото на отказ при всеки един от етапите на преобразуване и удължаване на договора.
- 28 Най-напред, следва да се отбележи, че Директива 2011/83 е изменена с Директива (ЕС) 2019/2161 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и на директиви 98/6/ЕО, 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на по-доброто прилагане и модернизиранието на правилата за защита на потребителите в Съюза (ОВ L 328, 2019 г., стр. 7). Директива 2019/2161, влязла в сила на 7 януари 2020 г., обаче задължава държавите членки да транспонират нейните разпоредби в съответните си правни системи най-късно до 28 ноември 2021 г. и да ги прилагат от 28 май 2022 г. Доколкото спорът по главното производство е решен на първа инстанция от Handelsgericht Wien (Търговски съд Виена) на 23 юни 2021 г., а запитващата юрисдикция не се позовава на национални разпоредби, въведени за транспонирането на Директива 2019/2161 в австрийския правен ред, следва да се приеме, че в настоящия случай остава приложима Директива 2011/83, в редакцията си преди изменението с Директива 2019/2161.
- 29 След това уточнение следва да се припомни, че съгласно член 9, параграф 1 от Директива 2011/83, освен когато са приложими изключенията, предвидени в член 16, потребителят разполага със срок от 14 дни за отказ от договор от разстояние или от договор извън търговския обект, без да посочва причини за това и без да заплаща никакви разходи, с изключение на разходите, предвидени в член 13, параграф 2 и член 14.
- 30 Член 9, параграф 2, букви а) и в) от Директивата предвижда, че без да се засяга член 10, при договори за услуга и договори за доставка на цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител, срокът за отказ изтича 14 дни, считано от деня на сключване на договора.
- 31 От член 11, параграф 1 от Директива 2011/83 следва, че когато потребителят желае да упражни правото си на отказ, той информира търговеца преди изтичането на срока за отказ за решението си да се откаже от договора. В разпоредбата е уточнено, че за тази цел потребителят може да използва стандартния формуляр за отказ, предвиден в приложение I, част Б от Директивата, или да заяви по друг начин недвусмислено решението си да се откаже от договора.

- 32 Съгласно член 12, буква а) от Директивата упражняването на правото на отказ води до прекратяване на задълженията на страните да изпълнят договора от разстояние или договора извън търговския обект.
- 33 Една от последиците от съществуването за потребителя на право на отказ от такъв договор е изискването за предоставяне на информация, предвидено в член 6, параграф 1, буква з) от Директива 2011/83. Съгласно тази разпоредба, преди потребителят да се обвърже с договор от разстояние или договор извън търговския обект, или с предложение за сключване на договор, търговецът му предоставя по ясен и разбираем начин информация за условията, срока и начина за упражняване на правото на отказ в съответствие с член 11, параграф 1 от Директивата, както и стандартния формуляр за отказ, предвиден в приложение I, част Б от нея.
- 34 В това отношение следва да се припомни, че с оглед на значението на правото на отказ за защитата на потребителя, преддоговорната информация относно това право придобива за потребителя основно значение и му позволява да вземе информирано решение да сключи или не договора от разстояние с търговеца. За да може да се възползва пълноценно от тази информация, потребителят трябва да познава предварително условията, срока и начина за упражняване на правото на отказ (решение от 23 януари 2019 г., Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, т. 46).
- 35 Освен това член 6, параграф 1 от Директива 2011/83 има за цел да гарантира, че преди сключването на договор потребителят ще бъде информиран относно надлежното изпълнение на договора, и по-специално относно упражняването на правата му на потребител, в частност на правото му на отказ (вж. в този смисъл решение от 10 юли 2019 г., Amazon EU, C-649/17, EU:C:2019:576, т. 43).
- 36 В конкретния случай в главното производство искането на VKI има за цел Sofatutor да бъде задължено в търговските си отношения с потребителите, в случай на удължаване на срочни договори, сключени от разстояние, да предоставя на потребителите по ясен и разбираем начин информация за условията, срока и начина за упражняване на правото им на отказ, като предоставя стандартния формуляр за отказ или прилага подобни практики.
- 37 От преюдициалното запитване следва, че австрийският законодател е транспонирал член 9, параграф 1 от Директива 2011/83 в австрийския правен ред с член 11, параграф 1 от FAGG, който предвижда, че в 14-дневен срок потребителят може да се откаже от договор от разстояние или договор извън търговския обект, без да посочва причини за решението си. Следва да се отбележи, че текстът на последната разпоредба не съдържа отговор на въпроса дали потребителят разполага с това право на отказ еднократно в рамките на сключването на договор, или разполага с такова право отново и във връзка с удължаване на договора, както в случая в главното производство.
- 38 Доколкото обаче съгласно член 4 от Директива 2011/83 с тази директива по принцип се извършва цялостна хармонизация на националното право на държавите членки, обхватът и условията за упражняване на правото на отказ, предвидено в член 9, параграф 1 от Директивата, определят и обхвата и условията на правото на отказ, предвидено в националната правна уредба, която транспонира посочената разпоредба във вътрешния правен ред на държавите членки.

- 39 Що се отнася до правото на отказ, то е предназначено да компенсира неблагоприятното положение на потребителя при договорите от разстояние, като му предостави подходящ срок за размисъл, през който той да има възможност да прегледа и да изпита придобитата стока (решение от 27 март 2019 г., *slewo*, C-681/17, EU:C:2019:255, т. 33 и цитираната съдебна практика).
- 40 Това заключение се потвърждава от съображение 37 от Директива 2011/83, съгласно което потребителят следва да има право на отказ от договора, тъй като „при продажбите от разстояние [той] не може да види стоките преди сключването на договора“. Съгласно това съображение „[п]о същата причина на потребителя следва да се даде възможност да изпита и провери стоките, които е закупил, до степен, необходима, за да се увери в естеството, характеристиките и доброто функциониране на стоките“.
- 41 В това отношение следва да се отбележи, че срокът за размисъл, който е предоставен на потребителя, е обоснован със същите цели както в случай на продажба на стоки, така и в случай на предоставяне на услуги.
- 42 От една страна, правото на отказ има за цел да позволи на потребителя да бъде своевременно информиран за характеристиките на услугата, предмет на съответния договор. От друга страна, това право улеснява потребителя да вземе информирано решение при отчитане на всички условия на съответния договор и последиците от сключването му, а това му позволява да реши дали иска да встъпи в договорни отношения с търговец (вж. в този смисъл решения от 23 януари 2019 г., *Walbusch Walter Busch*, C-430/17, EU:C:2019:47, т. 36, и от 10 юли 2019 г., *Amazon EU*, C-649/17, EU:C:2019:576, т. 43).
- 43 В конкретния случай от преюдициалното запитване е видно, че предоставянето на разглежданите в главното производство услуги е безплатно в продължение на 30 дни и че в случай че няма прекратяване на договора или отказ от страна на потребителя през 30-те дни, се преобразува в предоставяне на платени услуги за определен срок, който подлежи на удължаване. Това запитване обаче не съдържа информация дали подобно преобразуване или удължаване на договора има за последица промяна в останалите условия по договора.
- 44 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно член 6, параграф 1, буква д) и член 8, параграф 2 от Директива 2011/83 една от съществените характеристики на договора от разстояние по смисъла на Директивата е крайната цена на услугите, предмет на договора.
- 45 Съгласно член 6, параграф 1, буква д) преди сключването на такъв договор търговецът е длъжен да предостави на потребителя информация за тази цена по ясен и разбираем начин. Както е видно от член 8, параграф 2, ако договор от разстояние, който следва да бъде сключен по електронен път, предвижда задължение за потребителя за плащане, търговецът съобщава на потребителя по ясен и видим начин и непосредствено преди потребителят да направи своята поръчка, крайната цена на услугите, предмет на договора. Последната разпоредба уточнява, че търговецът трябва да обезпечи, че потребителят, когато дава своята поръчка, потвърждава изрично, че поръчката е свързана със задължение за плащане. Ако даването на поръчка е свързано с активиране на бутон или подобна функция, бутонът или подобната функция се надписват по четлив начин само с думите „поръчка със задължение за плащане“ или със съответна недвусмислена формулировка, от която става ясно, че даването на поръчка води до задължение за плащане на търговеца. Ако търговецът не спази това изискване, договорот или поръчката не задължава потребителя.

- 46 Значението на изричното уведомяване на потребителя от страна на търговеца относно цената на услугите, предмет на съответния договор, е потвърдено от Съда в точки 25—30 от решение от 7 април 2022 г., Fuhrmann-2 (C-249/21, EU:C:2022:269).
- 47 Предвид гореизложеното следва да се приеме, че целта на правото на потребителя на отказ от договор за услуги, сключен от разстояние, е изпълнена, когато преди сключването на договора потребителят разполага с ясна, разбираема и изрична информация за цената на услугите, предмет на договора, която се дължи от сключването на договора или от по-късен момент, като например при преобразуването на договора в платен или при удължаването му за определен срок.
- 48 Следователно, макар при сключването на договор, предвиждащ безплатен период на предоставяне на услуги, на потребителя да е била предоставена информация по ясен, разбираем и изричен начин от търговеца, че след изтичането на безплатния период услугата ще бъде платена, условията по договора, за които е уведомен потребителят, не се променят. В такъв случай целта, посочена в предходната точка, не обосновава възможност за потребителя отново да разполага с право на отказ след преобразуването на договора в такъв срещу заплащане. Освен това потребителят не може да разполага и с такова право на отказ във връзка с удължаването на срочния договор срещу заплащане.
- 49 В конкретния случай запитващата юрисдикция следва да провери дали в съответствие с Директива 2011/83 Sofatutor е предоставило на потребителите по ясен, разбираем и изричен начин информация за крайната цена на съответните услуги.
- 50 За сметка на това, при липсата на прозрачна комуникация относно тази информация при сключването на съответния договор, ако се предположи, че потребителят е обвързан с този договор, както е видно от точка 45 от настоящото съдебно решение, разликата между действително предоставената информация за условията по договора, от една страна, и условията по договора след безплатен пробен период като разглеждания в главното производство, от друга, би била толкова съществена, че следва да се признае ново право на отказ по смисъла на член 9, параграф 1 от Директива 2011/83 след изтичането на безплатния пробен период.
- 51 Предвид гореизложеното на поставения въпрос следва да се отговори, че член 9, параграф 1 от Директива 2011/83 трябва да се тълкува в смисъл, че правото на потребителя на отказ от договор, сключен от разстояние, е гарантирано само веднъж по договор за предоставяне на услуги, който предвижда първоначален безплатен период за потребителя, последван, в случай че в този срок договорът не бъде прекратен от страна на потребителя или той не упражни правото си на отказ, от платен период, който се удължава автоматично за определен срок, ако договорът не бъде прекратен, при условие че на потребителя е била предоставена от търговеца информация по ясен, разбираем и изричен начин, че след изтичането на първоначалния безплатен период предоставянето на услугите е срещу заплащане.

По разноските

- 52 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

Член 9, параграф 1 от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета

трябва да се тълкува в смисъл, че

правото на потребителя на отказ от договор от разстояние е гарантирано само веднъж по договор за предоставяне на услуги, който предвижда първоначално безплатен период за потребителя, последван, в случай че в този срок договорът не бъде прекратен от страна на потребителя или той не упражни правото си на отказ, от платен период, който се удължава автоматично за определен срок, ако договорът не бъде прекратен, при условие че на потребителя е била предоставена от търговеца информация по ясен, разбираем и изричен начин, че след изтичането на първоначалния безплатен период предоставянето на услугите е срещу заплащане.

Подписи